

Det kgl. finansdepartement
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

FINANSDEPARTEMENTET
04. SEP. 2006
Saksnr. 0513591-17
Arkivnr.

**SYSSELMANNEN
PÅ SVALBARD**

**GOVERNOR OF SVALBARD
ГУБЕРНАТОР СВАЛЪБАРДА**

Vår saksbehandler:
Hanne Margrethe Ingebrigtsen

Vår dato:
28.08.2006
Deres dato:
02.06.2006

Vår ref: (bes oppgitt ved svar)
2006/00542-2 a.008
Deres ref:
05/3591 SL EyS/HKT

Høring – endringer i svalbardbeskatningen for inntektsårene 2006 og 2007

Det vises til Finansdepartementets brev 2. juni i år med høringsnotat om endringer i svalbardbeskatningen for inntektsårene 2006 og 2007. Det er anmodet om merknader til forslagene innen 28. august i år.

Finansdepartementet viser til omleggingen av skattesystemet for Svalbard som ble foretatt i 2006, da skattesatsen i den særskilte bruttolønnstrekkingen for Svalbard ble økt med 4 prosent, fra 8 til 12 prosent. Det fremholdes at endringen var en konsekvens av den skattereformen som er gjennomført for fastlandet, bl a med innføring av den sk skjermingsmetoden for beskatning av næringsdrivende, aksjonærer og andre selskapsdeltakere.

En arbeidsgruppe skal nå vurdere skattesystemet for Svalbard, som følge av den omleggingen som allerede er foretatt. Arbeidet har allerede resultert i at Finansdepartementet har utarbeidet de forslag som nå er til høring. Her foreslås det at personer som skattemessig anses bosatt på Svalbard innvilges et særskilt svalbardfradrag ved skatteoppgjøret, dvs en skatterefusjon. Det foreslås i tillegg at forsørgere innvilges et eget svalbardtillegg i barnetrygden, tilsvarende finnmarkstillegget som gis til bosatte i Finnmark og deler av Nord-Troms.

Forslagene betegnes som forslag til lettelser på "kort sikt" i beskatning og økt barnetrygd for bosatte på Svalbard, men det varsles samtidig at forslaget fra arbeidsgruppen om mer varige løsninger for Svalbard ventes å gå i samme retning.

Sysselmannen har følgende merknader:

Livskraftige lokalsamfunn er det viktigste elementet i det norske nærværet på Svalbard, noe som igjen er en forutsetning for en troverdig og effektiv suverenitetsutøvelse på øygruppen. Et av de overordnede målene i norsk svalbardpolitikk har derfor i lang tid vært å sikre livskraftig norsk bosetting av høy kvalitet på øygruppen. Av de virkemidler som regjeringen har benyttet for å gjennomføre denne målsettingen, har vært et lavt skattenivå på Svalbard, for på denne måten å stimulere til aktivitet og bosetting. Samtidig har man valgt å utvikle et samfunn i Longyearbyen som ikke er basert på at innbyggerne skal bo her et helt livsløp, idet det bl a ikke er etablert sentrale helse- og omsorgstjenestetilbud. Også dette har vært reflektert i den tradisjonelt lave beskatningen, som – så lenge skattenivået har vært godt under fastlandets - ei heller ikke har gitt grunnlag for berettigede forventninger om at sentrale samfunnsgoder som finnes på fastlandet skal innføres på Svalbard.

Skattesystemet for Svalbard, med en flat bruttobeskatning gjennom en lønnstrekkordning, har dessuten i all hovedsak fungert godt i praksis. Ordningen har vært enkel, forutsigbar og lett å håndheve i det mangfoldige og mobile samfunn som Longyearbyen i dag har utviklet seg til å bli. Skattesystemet for Svalbard er dessuten helt spesielt, og bakgrunnen for dette kan føres tilbake til Svalbardtraktaten art 8, som forutsetter at skatteinntekter fra Svalbard holdes atskilt fra fastlandsøkonomien. Det er på denne bakgrunn ikke nødvendigvis slik at skattesystemet for Svalbard må være så likt som fastlandets som mulig, dersom en slik parallellitet ikke fremmer de overordnede målsettingene.

Når det i andre saker vurderes om fastlandets system på det offentligrettslige området skal innføres på Svalbard, er det fast praksis at det foretas en nøye vurdering av hvilke konsekvenser dette har for bl a håndheving av regelverket og de overordnede målene i svalbardpolitikken. Dette må også gjelde for skattelovgivningen. Omleggingen av skattesystemet på fastlandet til den såkalte skjermingsmetoden for aksjonærer m v ble innført også på Svalbard, med en så å si automatisk oppjustering av skattesatsen på alminnelig lønnsinntekt med 50 prosent. Vi har imidlertid det bestemte inntrykk at dette skjedde uten en slik forutgående vurdering, bl a av hvilke konsekvenser denne omleggingen ville få når det gjelder nettopp skatt som et virkemiddel for å stimulere til aktivitet og bosetting på Svalbard. I denne sammenheng vil vi vise til de innspill som er kommet fra bl a lokale myndigheter i Longyearbyen, som har illustrert at den oppjusteringen av skattesatsen som nå er foretatt, vil bidra negativt i så måte.

Dersom det nå skal foretas justeringer i det nye systemet for å oppveie for dette, er vi redd for at det vil være svært vanskelig å finne løsninger som virker forutsigbare og rettfærdige for alle grupper, på tross av den uttalte målsettingen om å fremme så vel stabilitet som bedre fordelingssegenskaper. Et eget svalbardfradrag, som nå er foreslått, vil tilgodese noen grupper – dvs i alle fall en del av de helårsansatte i det lokale næringsliv. Vi er likevel i tvil om fradraget er stort nok til å virke etter hensikten. Dessuten vil andre, f eks sesongarbeidere i turist- og handels- og servicenæringene, falle helt utenfor. Selv om det er et mål å stimulere til helårsvirksomhet, må det nok erkjennes at flere næringer, bl a reiselivet, som er en av ”søylene” i norsk nærvær på

Svalbard, uansett vil være avhengig av å kunne rekruttere på sesongbasis i tillegg. Dette viser at det er vanskelig å finne et nytt skattesystem som ivaretar målene i norsk svalbardpolitikk på en god nok måte.

Det forslag som nå fremmes om et eget svalbardfradrag markerer dessuten etter vår vurdering et veiskille i systemet for beskatning på Svalbard, idet man nå beveger seg i retning av et ordinært fastlandssystem, med ligning av lønnsinntekt. Det nye systemet man nå synes å legge opp til, forutsetter en ganske annen saksbehandling og kontroll. Dette åpner for et komplisert, byråkratisk, kostbart og tungvint system, som ikke fremmer målsetningen om en enklere og mer oversiktelig offentlig forvaltning. I denne sammenheng vil vi også minne om at befolkningen på Svalbard kommer fra en rekke land. Mobiliteten i samfunnet er også stor. En etterfølgende ligningsbehandling av samtlige personer på Svalbard, vil innebære ressursmessige utfordringer for ligningsmyndighetene, og store praktiske utfordringer i håndhevelse og kontroll. Dette fordi mange har kort botid på Svalbard og vil være flyttet tilbake til sine respektive hjemland når ligningsbehandlingen og gjennomføringen av skatteoppgjøret skal finne sted.

I den forbindelse vil vi påpeke at en tilnærming til skattesystemet på fastlandet også krever en vurdering av hvorvidt det forenklede sjablonsystemet som hittil har vært praktisert overfor de ansatte i det russiske gruveselskapet Trust Arktikugol kan videreføres i lys av Svalbardtraktatens likebehandlingsprinsipp. En ligningsbehandling av disse vil blant annet, i forlengelsen av det som er nevnt ovenfor, innebære store praktiske utfordringer, særlig når det gjelder ansatte som er flyttet tilbake til Russland og Ukraina. Vi forutsetter at disse spørsmål er tilstrekkelig vurdert og belyst.

Denne utviklingen mot et system på linje med fastlandets vil dessuten åpne for en forventning – som ikke kan anses som helt uberettiget – om at et generelt forhøyet skattetrykk for de grupper som ikke får full uttelling for fradragmulighetene, må følges opp med et bedre utbygd helse- og sosialtilbud og derved tilrettelegging for et livsløpssamfunn, som inntil i dag ikke har vært norsk svalbardpolitikk.

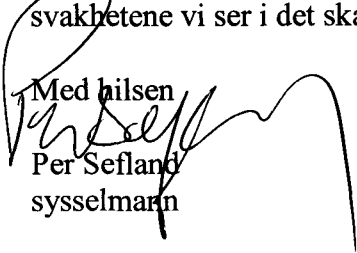
Når det nå på denne måten innføres ordninger for fastlandet som – når de gjøres gjeldende for Svalbard, står i fare for å være i strid med overordnede mål i Svalbardpolitikken, og etter vår vurdering åpner for et mer komplisert, byråkratisk og tungvint system, vil vi anbefale at det nok en gang overveies å beholde det systemet for Svalbard som tross alt har fungert rimelig godt frem til og med 2005.

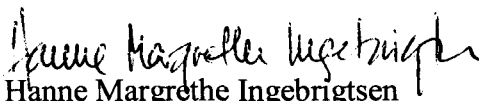
Det bør således – dersom det er uomgjengelig nødvendig å beholde prinsippene for skjermingsmodellen også på Svalbard, vurderes om ikke heller skattesatsene på utbetaling av selskapsoverskudd kunne justeres ned. Det er jo harmoniseringen av disse med satsene for lønnsinntekt som anføres som begrunnelse for å justere skattesatsen for lønnsinntekt opp - fra 8 til 12 prosent. En slik nedjustering er således også en måte å oppnå en tilnærmet lik beskatning av inntekt uavhengig av hvordan den er opptjent.

Når det gjelder forslaget om et eget tillegg i barnetrygden, er dette et godt forslag som vil støtte opp under de barnefamiliene som opplever et høyt kostnadsnivå på f eks mat, klær og andre forbruksvarer. Dette bidrar likevel ikke til å oppveie de klare svakhetene vi ser i det skattesystemet som nå er foreslått.

Med hilsen

Per Sefland
sysselmann

Hanne Margrethe Ingebrigtsen
juridisk rådgiver